

# наша Свабода

№65(152) ВЫДАЦЦА З 25 ЛЮТАГО 2000 ГОДА

60 гадоў таму 22 лістапада 1941 года пачалася Вялікая Айчынная вайна. За першыя траціны месяцы вайны ў нашу землю, загінула 500 тысяч салдат і афіцэроў. Солькі за 400 тысяч патронаў з паморскіх палон і пілінготаў з мін віфнусіся. А панерадзе быў жахлівы гады, калі падліх бёсі з людзьмі, руцаваліся гароды, венішваліся людзі.

Вечная памянь тым, хто загінуў, і вечная слава тым, хто ахвіваў жыццё дзеля наўроў!

## Домаш уступае ў баражьбу

Сямён Домаш, адзін з пяціркі дэмакратичных кандыдатаў на прэзідэнты Беларусі, з нагоды пачатку выбарчай кампаніі наладзіў у сваіх штаб-кватэрах на вуліцах Варшавскіх дэбютнікі прэз-канферэнцыю. Цікалася да яе прайвілі амаль што ёсць асноўнай газеты Беларусі і тэлеканала РАСІ. Сямён Домаш заявіў, што хутка будзе апублікаваны новыя сведчанні існавання ў нашай краіне «экспарданаў смерці» і новыя факты аб знікнёных людзях. Ён таксама запрасіў да сябе ў гості ўсіх прысутніх журналістаў з тым, каб яны агледзелі ягоны дом, які афіцыйная прааганда падае ў сваіх сродках інформаціі не іншакі як «палац», амлюйна азначаў уступленне ў перадвыбарную баражу. Зяніона Пазнянка і выступіў з разказам крэтыкай амаль што ўсіх кандыдатаў у прэзідэнты.

Аляксандар ДУБРАВІН

## У Брэсце ловяць галубоў

Брест рыхтуеца да суречыні шасцідзесятагодзіз з дня пачатку Вялікой Айчыннай вайны. У сувязі з гэтым прыводзіцца ў парадак трэтыгорыя Брэсцкай крэпасці-героя. Пафарбаваны бардзюры, скосана трава, вывезена смецце, наладжана месца для прайядзення грандмёдзялага канцэрта, уздзельнічаць у якім запаслі Людміла Зыкін, Мусіма Магамаева, Сафію Ратару, Кубанскі хор і групу «ДЛТ». Карпусы крэпасці атрымалі новыя дах. На жаль, заўлішне пачуваеца атмасфера музеянасці, што не вельмі спрыяе шырокавядомому іміджу ўсіх.

Надчас мерапрыемства 22 і 23 чэрвяна расійскі тэлеканалы, магчыма, будуть весці прямую трансляцыю з крэпасці-героя, таму ёсьць вялікая

## «Дорогие мои москвичи!»

### Перадвыбарныя спевы заезджаага гастролёра

Учора скончылася двухдзённая пасэда ў Маскве патыцынага канцыдуата ў прэзідэнты Беларусі Аляксандра Лукашэнкі. Падчас падарожжа патыцыніы канцыдуат быў зігражданы ў выкананні патуплірных расійскіх песень, сярод якіх – «Дорогие мои москвичи!» (вик. Вахтанг Кіабідзе) і «Сами мы не местные, помогите, чем сможете» (вик. групы «Ногу Свяло»).

Непрэменнасці пачаліся адразу пасля прылёту А.Лукашэнкі ў Москву. У аэропорце «Внуково-2» яго супрацоўнікі не прэзідэнт, не прэм'ер-міністэр і нават не віц-прем'ер, а міністэр па падатках і зборах Генадзь Букаев. Расійская газета «Коммерсанть» адзначае, што калі У.Пушнін апошні раз прыбыў да Мінска, то А.Лукашэнка не толькі праходзіў дараగога госіна самалёта, але нават падніяўся на яго борт, што, як адзначае газета, з яўлецца парушэннем пратакола.

Перад ад'ездам у Москву А.Лукашэнка збройна аберкраваць з сваім расійскім калегам «прычыніны невыканання саюзных беларуска-расійскіх дамоўленасцяў». Каб падслодзіць горкуну плюлю, тут жа беларускі кіраунік выказаў Расіі ўдзячнасць: «У Беларусі ўдзячаюць за тое, што побач засуёдзілі рускі чалавек».

Расійскія СМІ адзначаюць: прыём А.Лукашэнкі прэзідэнтам Расіі не даў тому адміністрація аджазу аб падтрымцы на выбарах. Уладзімір Пушнін іншакі холадна-ветліва папыталіся пра хаду перадвыбарнай кампаніі ў Беларусі, не выказаўшы ні віліз запасконасці, ні адкрытай падтрымкі беларускаму калегу. А.Лукашэнку засталося толькі заяўіць: «Народ Беларусі разумее, што Расія не

падставіць саюзікаў». У.Пушнін пра-маўчай.

Потым Аляксандру Лукашэнку вышла размаўляльня з расійскім прэм'ер-міністрам Міхалам Касьяновым. Як видома, усяго два тыдні таму беларускі кіраунік у Гроднене аўнавачваў гэтага суразмоўцу ў ўсіх смяротных грахах, але асаўліва – за сабатах беларуска-расійскіх дамоўленасцяў.

Пры асаўбітай суречы, аднак, А.Лукашэнка не асмеліўся паўтарыць сваё аўнавачванне, мусіць, самому видомаму праdstаўніку «сонаціўскіх». Інфармацыйныя агенцтвы нейтэрнальна паведамляюць, што падчас суречы абліяроўваліся «перспектывы развіція Саюзнай дзяржавы і пытанні развіція двухбаковага эканомічнага супрацоўніцтва».

Заканчэнне на стар.3

## Цэнзурная канфіскацыя

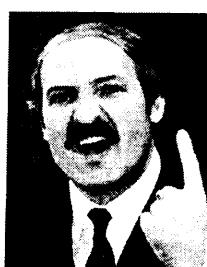
У папярэдніх нумарах НАША СВАБОДА паведамляло, што падчас вобяскання асаўбістых рэчаў і стадоў журналістаў супрацоўнікі камітэта фінансавых раследаванняў канфіскавали некалькі налепак у фатографа рэдакцыі. Вось як выглядзілі тэя канфіскаўаныя без пратокола налепкі. Што зачапіла ў гэтых налепаках «фінансовых міліцыянтаў».

Аддзел інфармацый

# ГДЕ?



# КТО?



22 ЧЭРВЕНЯ  
2001 года  
ПЯТНІЦА  
•  
Адрас:  
220123, г.Мінск, а/с 103  
•  
тэл. 228-69-18, 210-02-53  
•  
E-mail:  
NPSvaboda@irex.minsk.by  
http://www.svaboda.com  
•  
КОШТ СВАБОДНЫ

**ПАДПІСКА  
НА НАШУ СВАБОДУ!**  
Каб не шукаць кожную раніцу  
нашу газету ў шапіках,  
падпішыся на яе цяпер!  
**Падпіска на НАШУ СВАБОДУ**  
магчымая праз пошту! У любым  
аддзяленні сувязі патрабуйце  
падпісны каталог з індэксам  
**НАШАЙ СВАБОДЫ.**  
Наш падпісны індэкс –  
**63478**

## Зварот КДБ

20 чэрвеня па інтэрнэце быў распачаўся анатанімы зварот групы афіцэраў КДБ. У звароце грамадзяне Беларусі папярэджаюць пра то, што з мэтай дыскрэдытаў альтэрнатыўных Лукашэнкі кандыдатуры выхідзіць з-за ўжо забытых шэрагу ініцыятываў, якія ўжо



## Пазняк пад следствам

Як паведамілі ініцыятыўны групе лідараў КХП-БНФ Зяніона Пазняка на прэзідэнцкіх выбарах, крыймінальная справа супраць яго не быў закрыта. Яна толькі прыпыненая, бо З.Пазняк перабывае за мяжой. Нагадаем, што справа была заведзеная ў 1997 годзе па фактах публікацыяў у газетах «Пагоня» і «Свабода», якія ныбываюць распашлываючыя нацыянальную нароўка і зневажаючы горні і годнасць рускага народа. Каля палтыкі веңціца, яго мусіялі дапытца. Сам З.Пазняк кажа, што веңціца пры умовах гарантаванай уладамі яго быў бліскі.

## Не стрымаць

Паводле дадзеных міністэрства стаўстыкі і аналізу Беларусі, за першы тýдзень чэрвеня рост спажывецкіх коштў у краіне склаў 1,2%. Усяго з пачатку года спажывецкія кошты ў Беларусі ўзраслі на 21,3%.

## Зводны бібліятэчны каталог

Да канца года мяркуеца завершыць стварэнне зводнага электроннага каталога самых буйных бібліятэк Беларусі. Сонс яго ў тым, што адна бібліятэка апрацувае навінкі літаратуры, а іншыя могучы гэтым карыстыцца. Як паведамілі дырэктарка Нацыянальнай бібліятэкі Галіна Аленаік, напачатку 2002 года ётты каталог павінен быць доступным у інтэрнэце.

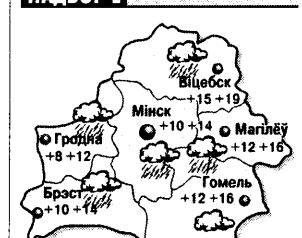
## Мост цераз Бярэзіну

У Бабруйску ўзвядзіцца мост цераз раку Бярэзіну. Ён будзе мец даўжыню 400 метраў, шырыня кожнай з дзвюх праезных частак складзе 9,5 метра, а ходніку – 2,25 метра. Гэты мост цераз Бярэзіну стане ў горадзе другім. Пасля яго ўзвядзення на капітальнай рамонту будзе закрыты першы мост.

## «Центральны» запрацуе праз год

Адкрыццё сталічнага кінатэатра «Центральны», які зараз знаходзіцца на ражонструкцыі, запланавана праз год – 1 ліпеня 2002 года. Ён будзе адуноўлены ў тым выглядзе, які меў у 1956 годзе. У кінатэатры з'явіцца міккі тэатральныя крэслы і гукавая сістэма «DOLBY».

## Надворэ



Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»  
1405

7 ліпеня 2000 года зік наш калега Дзмітрыя Завадскага. Хутка год, як ягоная сям'я пазбаўленая башкі і мужа. Беларускай асацыяцыяй журналістаў заклікае ўсіх неабычайных людзей дапамагчы сям'і Дзмітрыя Завадскага і даслаць ахвяраванні на разліковы рахунак Святланы Міхайлаўны Завадскай. Каля ласка, абавязковая пазначаць прызначэнне плацажу: АХВЯРАВАННЕ СЯМ'І, СЫNU ДЗМІТРЫЯ ЗАВАДСКАГА.

Рэвізіўны банка-атрымальнік:

Рахунак для ахвяраванняў у валюце:

PRIORBANK

Minsk V.Horuzhey str.31-A

SWIFT Code: PJCB BY 2X

3134125305029

Атрымальнік: Svetlana Zavadskaya

Рахунак для ахвяраванняў у беларускіх рублях:

R/p 3134125300011,

«Приорбанк» ОАО, код 749

Атрымальнік: Святлана Міхайлаўна Завадская.











# На Купалле з усяго свету

Сёлета ўвесіну і ўлетку ў Беларусі ладіцца багата самых разных форумай. Ужо прайшлі з'езд беларускіх пісьменнікаў, з'езд Таварыства беларускай мовы, так званы Другі Славеларускі скончаны. Наперадзе – кангрэсы дэмакратычных сілаў і беларускай молодзі. А наўбліжэй, 5-6 ліпеня, у Мінску мае адбыцца III з'езд беларусаў свету.

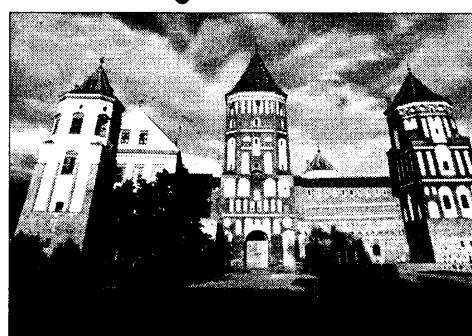
З'езд ёсць прафастаўнічым форумам прыкладна 13 мільёнаў беларусаў з усяго свету: трохі меней 10 мільёнаў на дзяржаве Рэспубліка Беларусь і з мільёнаў нашых суродзічаў за мяжой. Першы і другі з'езды прайшлі ў 1993 і 1997 гадах. Третій з'езд ў гады таму быў арганізаваны 27 ліпеня да Дня незалежнасці. Аднак сёлета ў Згуртаванні беларусаў свету «Бацькаўшчына» вырашылы склікаць трэці з'езд на Купалле (на новым стылі), як тое было з першым з'ездам. Да рэчы, Тады і планавалася, што менавіта купальская дата праўядзення ўсебеларускіх нацыянальных форумуў мусіць ператварыцца ў традыцыю.

Грамадская арганізацыя Згуртаванне беларусаў свету «Бацькаўшчына» ўтварылася напрыканцы 1990 года. Зараўня складаецца з 6 уласнаў беларускіх і 59 замежных рэгіянальных структур. Старшыня Рады арганізацій – фармальны. Гэта абраная на гатую пасаду на другім з'езда Ганна Сурмач, якая лягася з'мігравала з Беларусі і ачолыла зараз дыяспарную супольнаў беларусаў у чэшскай Празе. Выконаўчым абавязкамі старшыні зараз Валерый Герасімаў. Прэзідэнт Згуртаван-

ня – Радзім Гарэцкі.

III з'езд беларусаў свету мае праходзіць пад лозунгам «Беларусь і беларусы на мяжы стагоддзяў». Такім чынам, будзе падсумавана тое, што было, праанализавана і ацэнена тое, што маем, прадыскутавана перспектывы разіцця краіны. Сірод зачадаў з'езда – выбара новага кіраўніцтва ЗБС «Бацькаўшчына» і разгляд проблемаў беларускай дыяспary. Паводле аргамітэта па правядзенні з'езда, «у сучаснай Беларусі патэнцыял эміграціі яшам не выкарстоўваецца. Між тым, больш за чвэрць беларускай нацыі стала жыць ў 73 краінах свету. Беларуская дыяспара актыўна будзе сваёй грамадскай юбіцце ў замежжы: адкрывае беларускія школы і тэатры, цэркви і музеі, выдае газеты і часопісы, арганізуе ўлансі бизнес... Прапастынікі беларускай дыяспары ўзбагачаюць сваім дасягненнямі культуру і мастацтва, науку і палітыку іншых краін».

Разам з тым ў Згуртаванні беларусаў свету адзначаюць, што «спецыфіка сеансійнай сітуацыі ў тым, што беларусы працягваюць масава пакідаць свою Радзіму з-за эканамічных і палітычных прычын», а ціперашні час называюць «ненспрэйным для наша нарада». Нездарма на з'ездзе плануюць амбэркаўваць такія надзеянія проблемы нацыянальнага юбіцца, як стаўленне на тэрмін падзейніцтва, бацькаўшчына, і ўзгадненне ў дні купальскага сяяня непарушнасці. А паколькі Згуртаванне не паслухалася камітэта, то «эты з'езд – паседжанне вышэйшага органа кіравання асобнай грамадской арганізацыі. Намагані надаць яму статус агульнанацыянальнай, сусветнай, кульмінацыйнай



нечій дату правядзеннення з'езда беларусаў свету на восень. Пасля прэзідэнцкіх выбараў. Улады гэтага і не хаваюць: у газете «Голос Радзімы» «намеснік старшыні камітэта па нацправах Іван Яновіч даводзіць, што з'езд варта перанесці на канец года, «узвічаючы спецыфіку 2001 года». Аднак ў Згуртаванні было вырашана на тэрмін прэзідэнцкай кампаніі не зважаць і праўдзівістці з'езда тады, калі таго вымагае старт арганізаціі. Тым больш што трэба абіраць новаяе якір'ятва, бацькаўшчына, і стаўліцца легітымнасць праз не-калькі тыхдняў. Па словах І.Яновіча, контрагументы арганізаціі з'езда быў наступні: «інфармацыя аб даце з'езда ўсім ужо разасланая і традыційно правядзення ў дні купальскага сяяня непарушна». А паколькі Згуртаванне не паслухалася камітэта, то «эты з'езд – паседжанне вышэйшага органа кіравання асобнай грамадской арганізацыі. Намагані надаць яму статус агульнанацыянальнай, сусветнай, кульмінацыйнай

акцый выглядаюць неабгрунтаванымі прэтэнзіямі». Такім чынам, можна лічыць, што ўлады сваё стаўленне да маючага адбыцца 5-6 ліпеня з'езда беларусаў свету агульно. Можаце ўвіць сабе, як будзе асвяціцца як адыёне беларускае тэлебачанне.

Дзяржкамітэц па справах разлігіў і нацыянальнасці незадаволены дэйзінасцю ЗБС «Бацькаўшчына», пачынаючы ад другога з'езда тады, атрымлівае з'езду свету з ягоным, па словах І.Яновіча, «дэструктивных зместах і адкрытай заявай кіраўнікоў «Бацькаўшчыны» аб апазіцыйных характарах адносінай да кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь». Ен кажа, што чатыры гады назад на з'езду « момантальна істота наўгорода была падкантрольнай». Непадкантрольнай каму?

Большасць здэлегатуў таго з'езда выступіла з асуджэннем эканамічна-палітычнага курсу ціпераціярызму, але з купай беларускіх замежжаў, пе-

раважна з бізкага замежжа, была зарганізаваная паказальная сустрака з Аляксандрам Лукашэнкам. У выніку беларуская дыяспара за мяжой жыве ваўтавых расколу па палітычных поглядах. Пры гэтым раскол культывуе менавіта беларускімі ўладамі, са словамі прэзідэнта «Бацькаўшчыны» Радзіма Гарэцкага, дзяржава дае даамагу толькі тым суполкам, якія падтрымліваюць палітыку А.Лукашэнкі. Потым было адвестчана пра стварэнне альтэрнатыўнай ЗБС «Бацькаўшчына». Міжнародная асацыяцыя «Святло Радзімы», якая мусіць аб'яднаць беларусаў свету замежжа, але ў Згуртаванні беларусаў свету каражу, што не ведаюць нават, да месціцца штаб-кватэра гэтай арганізацыі. У наступным годзе мавацца намеры правасці Кангрэсу сучыннікаў. А пакуль што намеснік Дзяржкайнага камітэта па спраўах разлігіў і нацыянальнасці Іван Яновіч у «Голосе Радзімы» намікае беларускім аб'яднанням замежжа, што, маўжы, не варта прызыждаць на з'езд, бо гэта нібыта апазіцыйная акцыя.

Дарэчы, мерапрыемства гэтага Згуртавання беларусаў свету, у адпрэзенінне ад паліпредзіў з'езд, ладзіць самастойна, без уздзенія дзяржавы. Не выключана, што, як ішоўку было ў 1997 годзе з другім з'ездам, узімку няправлемы з арондам памішканія. Ініцыятыва III з'езда беларусаў свету хочуць правесці яго ў цэнтры сталіцы, хоць у запасе трывмаеца варыянт ДК «Сінкіно». Могуць быць іншыя перашкоды і правасці. Тады ўлады толькі лішні разам пакажуць 500 дэлегатам з'езда беларусаў свету сваё нэдэмакратычнае аблічча.

Мар'ян КАРЫМОНТ

## ЦАРКВА

### Наказание за вольномысліе

За нарушение іерейской прыслы і ріда церковных правил настыль Свято-Георгіевской церкви села Заболотье Смолевичского района священник Леонид Пляц и настоятель Минского Свято-Троіцкого прихода священник Владимир Коновалчик освобождены от должностей настылей. Об этом БЕЛТА 20 июня сообщила прэс-служба Белорусского Экзархата.

Столь строгая мера последовала за раскольнические действия и соблазн пасты, говорится в пресс-релизе. Накануне отлучения, 19 июня, собрание духовенства Минской епархии обратилось к заблуждающимся паstryм с Соборным увещаваннем, в котором были последовательно разъяснены их заблуждения. Однако убедившись, что священники Леонид Пляц и Владимир Коновалчик продолжают придерживаться своих заблуждений, Митрополит Минский и Слуцкий Філарет, Патрыархий Экзарх всея Беларуси вручил им соответствующие указы о запрещении в священнослужении.

Теперь бывшие настоятели Свято-Георгіевского и Свято-Троіцкого приходов не имеют права совершать богослужения и таинства, исполнять трэбы и носяті священническі крест вплоть до раскаинія. В случае, если они не подчиняются и продолжают священничествоствовать, то будет решаться вопрос о лишении их сана.

Тем временем в Свято-Георгіевском приходе, наиболее пострадавшем от действий своего бывшего настоятеля, временно назначен протоиерей Георгий Латушко. Минский Свято-Троіцкий приход пока является вакантным.

# Темница разума с портретом патриарха

В Мінску на вуліцы Луначарскага ёсць дом улучшенні планировкі, посткрайні некогда для партыйнай полуслыті. Першы его этаж в атеістические времена занимала какая-то контора, спасавшая народныя ремесла. В першы постсоветскія годы, калі мітраполіт Філарет окончыў народных избранніком, рэмесленія котрой складаецца з 6 уласнаў беларускіх і 59 замежных рэгіянальных структур. Старшыня Рады арганізацій – фармальны. Гэта абраная на гатую пасаду на другім з'езда Ганна Сурмач, якая лягася з'мігравала з Беларусі і ачолыла зараз дыяспарную супольнаў беларусаў у чэшскай Празе. Выконаўчым абавязкамі старшыні зараз Валерый Герасімаў. Прэзідэнт Згуртаван-

ня прытом эти требования будуть переданы властям. А суседства з детскими рэлігійнымі издаштвіями, лежыць журнального тایпа публіцистичкімі альманахамі «Православіе или смерть?». Цена – 380 рубліў.

Название публіцистичкім альманаха прывлекает тайнствено-тревожнай дусмисленностью: кому смерть – тем, кто не прімет православія, или вообще лучше смерть, если его не прімет человечество? Номер посвяшнен восхваленню «Черной сотні», ее главнымі деятелям, разбору ее исторічных ошибок, программных документов і опровержненію чорных дел «сотні», которые называюць «мифом». Естественна, культ цярэбінскага мученика нашел место і на страницах бюллетеня, где повествуецца о его поддэржке «Черной сотні» как материальнай, так и отеческі-духовнай. По отношению к евреям в статье «Лучшія сыны рускага народа» есть немало оскорбительных ціціт, но особіно, надо думати, уміляюць сердца современных чорносотенцов пасажы вроде следуючага: «Для не предзіўнага исследователя ясно, что ёврейскіе погромы возникли стихійно. Это был народны ответ на активное участие ёвреев в революции». Нет смысла оспарніваць открытое вранье, но несколько показательных цифраў из белорускай історіи того года, который бы отмечен Кровавым воскресенем, многочисленными расстрэламі па царскому приказу (около 15 тысяч чалавек), стоят прывесті. В Мінске 18 кастрыў расстрэлілі мінінг – 80 чалавек насмерть, 250 раненых. В той же день тайкі же расстрэл случились в Віцебску. «Верные трону» люди

людзей» не сколько дней спустя пошли выпускати пар. 23 кастрыў православным духовенством и «Черной сотней» организаваны погром ёвреев в Полоцку. На их оборону выступили рабочіе дружыны. Тогда на рабочыя выслали поліцію і две роты солдат. Две десяточкі рабочых погибли в бою. Через два дні «Черная сотня» устроила погром в Орше. Проты погромщиков выступили эсэровские боевики. В стыках с по-



громщиками погибло 32 дружынника. Назавтра «Черная сотня» громіла ёврейскія двары в Мозыры.

Собственна, дело не в количстве погромов і жертваў, падобіе бюллетеня устремлен в более «высокіе» сферы – в необходимости возражэння «Союзу рускіх людзей» под лозунгамі православія, народности і суворыменно понімаемага самодержавія. Дух імперскага шовінізму исключае-

Павел БАРАНОВСКІЙ

